

KOP

Statens helsetilsyn

2004/601 - 1494/2008

Hans K. Stenby, 51 96 38 17

06.04.2008

Pålegg om å rette forholdene ved akuttpostene/korttidsavdelingene i Helse Bergen HF - rapportering for mars 2008

1. Innledning

Det vises til brev av 09.03.05 fra Statens helsetilsyn hvor Helse Vest RHF gis pålegg om å rette forholdene ved Sandviken sykehus i Helse Bergen HF. Det vises også til brev av 11.06.07 fra Statens helsetilsyn hvor Helse Vest RHF gis varsel om vedtak om tvangsmulkt. Det vises videre til vedtak om tvangsmulkt i brev av 28.09.07 fra Statens helsetilsyn.

Det fremgår av vedtaket at tvangsmulkten begynner å løpe fra 1. oktober 2007 og vil løpe inntil Helse Vest RHF:

- godtgjør at det ikke er korridorpasienter i psykiatriske akuttposter/korttidsavdelinger i Helse Bergen HF
- dokumenterer at RHFet ivaretar sitt "sørge for" ansvar ved å godtgjøre overfor Statens helsetilsyn hvordan RHFet innhenter informasjon for evaluering av planene og tiltakenes effekt, hvordan planene og tiltakenes effekt blir evaluert, hvordan fare for svikt og eventuell svikt blir håndtert og hvordan korrigerende tiltak blir satt i verk
- dokumenterer at helseforetaket i praksis mottar umiddelbar informasjon om hver eneste innleggelse av pasient i psykiatriske akuttposter/korttidsavdelinger i Helse Bergen HF som innebærer korridorpasienter og dokumentasjon på hvordan denne informasjonen håndteres.

Helse Vest RHF skal rapportere hver måned innen den 10. i påfølgende måned til Statens helsetilsyn med kopi til Helsetilsynet i Hordaland. Rapportene skal redegjøre for og dokumentere tall for belegg og korridorpasienter ved psykiatriske akuttposter/korttidsavdelinger i Helse Bergen HF. Det skal angis belegg og korridorpasienter fra dag til dag på de ulike akuttpsykiatriske postene/korttidsavdelingene. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse av hvilke tiltak Helse Vest RHF treffer for å sørge for at driften er forsvarlig. Det skal beskrives hvordan tiltakene vil bli gjennomført, evaluert og en plan for eventuelle korrigerende tiltak.

Det gis her en rapportering for mars 2008. Rapporten er bygget opp som rapportene for oktober, november og desember 2007, januar og februar 2008 og det vil være noe gjentakelse. Det vises likevel også til disse rapportene.

2. Korridorpasienter og belegg i mars 2008

I brev av 25.09.07 fra Helse Vest RHF til Helse Bergen HF ble det presisert at det fra 27.09.07 ikke skulle være korridorpasienter ved akuttmottak/korttidsavdelingene i psykisk helsevern i Helse Bergen.

Det foreligger nå samlet oversikt for mars måned 2008. Denne viser at det i mars måned ikke har vært korridorpasienter eller brukt korridor plasser i akuttmottaket eller korttidsavdelingene. Det betyr at det fra 27. september 2007 til dags dato ikke har vært brukt korridor plasser.

I tabellen nedenfor vises samlet belegg ved de tre korttidsavdelingene, PAM (psykiatrisk akuttmottak), psykose og stemning for mars måned.

Avdeling	Antall plasser	Antall innleggelser	Beleggsprosent	Beleggsprosent kontroll for perm	Korridor pr døgn
PAM	20	122	80	73	0
Psykose	35	14	105	100	0
Stemning	46	35	99	83	0
Totalt	101	171	98	87	0

Det var i alt 171 innleggelser i mars. For alle enhetene var det et samlet belegg på 98 %. Dette innbefatter alle innskrevne ved postene og det er ikke gjort fratrekk for personer som til enhver tid er i permisjon. Justert for permisjon var belegget på 87 %.

Tallet på innleggelser er lavere i mars 2008 enn februar og det har samlet sett vært et lavt belegg i denne måneden.

Den høye beleggsprosenten for psykoseavdelingen, også kontrollert for permisjon, skyldes at det har vært i bruk isolat/skjemningsplasser som ikke inngår i det ordinære tallet som belegget beregnes ut fra.

Det er vedlagt en oversikt som viser belegget fra dag til dag i mars måned. Denne er basert på daglig manuell telling mens tabellen overfor er basert på uttrekk fra det pasientadministrative systemet (DIPS). Det kan være mindre avvik i beleggsprosent dersom manuell telling legges til grunn.

3. Ivaretagelse av "sørge for" ansvaret

Det vises her til vår rapport for oktober 2007, jf brev av 08.11.07.

Helse Vest RHF ivaretar sitt "sørge for" ansvar gjennom systematisk innhenting av informasjon og evaluering av planene og tiltakenes effekt, med prosedyre for hvordan svikt eller fare for svikt skal håndteres og iverksetting av korrigerende tiltak., jf nedenfor.

Helse Vest RHF ivaretar også sitt ansvar gjennom å legge klare rammer for utvikling av tjenestetilbudet overfor personer med psykisk lidelse i Helse Bergens opptaksområde inkludert de private virksomhetene. Dette avspeiles bl.a. i styringsdokumentet til Helse Bergen for 2008 hvor det også fremgår at tjenestetilbudet innen voksenpsykiatrien i Helse Bergen skal utvikles i tråd med føringene i opptrappingsplanen og DPS-veilederen.

Helse Vest RHF følger dette opp gjennom direkte deltakelse i utviklingsarbeidet, bl.a. i styringsgruppen for DPS 2012 – ny DPS-struktur i Helse Bergen og prosjektet som gjennomgår akuttfunksjonene i sykehuset og i DPS-ene.

DPS-planen medfører at det blir opprettet tre DPS i Helse Bergen HF istedenfor dagens to DPS. Det gir en rimelig størrelse på DPS-områdene. Samtidig søkes DPS-funksjonene fysisk samlet innenfor hvert område.

Helse Vest RHF har således en tett oppfølging av det videre utviklingsarbeidet og nytter sitt eierskap for å sikre at tjenestetilbudet samlet utvikles i tråd med føringene og understøtter ivaretagelsen av "sørge for" ansvaret.

Vi har tidligere vist til arbeidet med internkontroll. I styremøte 7. mai 2008 vil bli fremlagt et konseptdokument for et helhetlig internkontrollsystem i Helse Vest.

4. Oppfølging av handlingsplan i Helse Bergen HF

Helse Vest er enig i at forholdene særlig må legges til rette for pasienter i de psykiatriske akuttenehene/korttidsavdelingene og at bruk av korridorsenger her kan ha betydelige negative effekter for pasientene. Helse Vest legger til grunn:

- at det for de aktuelle pasientgruppene ikke gjøres bruk av korridorer
- at det foreligger dokumentasjon og rapportering som bekrefter dette
- at tiltakene har langsiktig karakter og gir tilstrekkelig sikkerhet for at forsvarlighetskravene følges opp over tid

Det er i samarbeid med Helse Bergen HF laget en handlingsplan for å rette på forholdene i akuttpostene/korttidsavdelingene slik at det ikke blir nyttet korridor plasser. Helse Vest RHF har en tett oppfølging av utviklingen i Helse Bergen og gjennomføringen av tiltakene, jf pkt 5.

Hovedtiltakene er knyttet til følgende:

- a) avtale om overføring av pasienter til kommunale tiltak
- b) omstrukturering av kapasiteten i sykehuset og DPS-ene
- c) fleksibel utnyttning av plassene ved Askviknes voksenpsykiatriske senter
- d) bedring av inntaksarbeidet i akuttmottaket (PAM)
- e) bedre rutiner ved overflytting av pasienter mellom enhetene
- f) opprettelse av en bufferkapasitet
- g) utvikling av DPS-struktur

Det er tett samarbeid med Bergen kommune om utflytting av utskrivingsklare pasienter og de to midlertidige tiltakene som er etablert i samarbeid med kommunen er ferdigstilt, henholdsvis et paviljongbygg knyttet til Bjørgvin DPS og B-sykehuset i kommunen. Det er nå flyttet ut 19 pasienter fra DPS-ene til disse to tiltakene. Det er flyttet 9 pasienter til andre botiltak., dvs til sammen 28 pasienter.

Det er videre flyttet ut 3 pasienter til bofellesskap som Os kommune åpnet i mars. Ytterligere 2 pasienter skal flytte. Et nytt botiltak i Bergen kommune for 9 pasienter fra Helse Bergen vil bl.a. stå ferdig våren 2008 (Hamrehaugen).

Det pågår nå parallelt med dette overføring av pasienter fra sykehusavdelingene til DPS-ene og omstrukturering av kapasiteten i sykehuset/DPS-ene. Det er nå flyttet over 23 pasienter. Formålet er å sikre tilstrekkelig kapasitet på sykehustilbudet og et mer spesialisert tilbud i tråd med intensjonene i opptrappingsplanen for psykisk helse.

Omstruktureringen på sykehusnivået gir større kapasitet til korttidsopphold og bl.a. noe mer spesialisering på ungdom og rus.

Frigjøring av plasser i DPS-ene vil øke antall allmennpsykiatriske plasser i tråd med de oppgaver DPS-ene skal ivareta, jf egen veileder utgitt av Sosial- og helsedirektoratet.

Det er nå laget en ny overordnet funksjonsplan for DPSene hvor det er satt større fokus på polikliniske og ambulante tjenester, dagbehandling og mer aktive behandlingsplasser i døgnpostene.

De nye lokalene for det psykiatriske akuttmottaket (PAM) er nå tatt i bruk. De gamle lokalene vil etter en enkel oppussing bli tatt i bruk som ledd i omstruktureringen. Det betyr bl.a. at to av postene på

Haukelandsområdet blir flyttet til Sandviken innen kort tid. Det planlegges en videre utbygging på Sandviken slik at de resterende plassene på Haukeland kan overflyttes i løpet av 2009. Sak om dette er behandlet av styret i Helse Bergen HF 07.12.07 og skal forelegges styret i Helse Vest RHF våren 2008.

Det vurderes fortsatt som nødvendig å ha en bufferkapasitet. Kapasiteten nyttes dersom det er fare for at korridorpasser ellers må nyttes. Denne bufferkapasiteten er som nevnt i sist månedsrapport flyttet til de gamle lokalene til akuttmottaket (PAM) hvor det ved behov kan opprettes inntil 8 ekstra plasser. Etter overflytting av poster fra Haukeland vil frigjort areal her kunne fungere som buffer.

5. Ukentlig informasjon om gjennomføring av tiltakene/planene og oppfølging

Helse Vest RHF avholder et møte hver uke med Helse Bergen HF hvor beleggssituasjonen, eventuell bruk av korridorsenger og framdriften i iverksetting av tiltakene blir gjennomgått. Det blir og vurdert om tiltakene gir ønsket effekt og om det er behov for korrigerende tiltak.

Rapporten skal foreligge torsdag innen kl 10.00. Det er mottatt rapport hver uke i tråd med dette med unntak av skjærtorsdag i påskeuka.

Rapporten følges opp med en formell gjennomgang og oppfølging med Helse Bergen HF samme dag. Det betyr at planene og fremdriften blir evaluert. Det vurderes om det er fare for avvik eller svikt og om det er behov for korrigerende tiltak.

Ved avvik fra gjennomføringen av planene som kan gi økt risiko for bruk av korridorpasser eller annen fare for svikt, skal overste ledelse i Helse Vest RHF og Helse Bergen HF delta. Korrigerende tiltak skal kvalitetssikres. Om nødvendig vil Helse Vest RHF nytte sin eierposisjon til å sikre at alle tilgjengelig ressurser i regionen blir nyttet. Det gjelder også bruk av kapasitet i de andre helseforetakene og de private institusjonene.

Det er avholdt møter mellom Helse Vest RHF og Helse Bergen HF: 6. mars, 13. mars og 27. mars. Motene er holdt som telefonmøter.

Så langt har gjennomføringen av planene vært i rute med mindre justeringer og det er ikke avdekket forhold som tilsier behov for korrigerende tiltak.

6. Daglig informasjon om innleggelser og håndtering av informasjon

Det er etablert en rutine hvor Helse Vest RHF innen kl. 12.00 hver virkedag mottar rapport som viser om det er korridorpasser, hvor mange og på hvilken enhet. Rapporten viser også antall passer på postene og totalt. Dersom det er avvik, dvs korridorpasser, skal det redegjøres for årsak til avvik og tiltak som er satt i verk. Det foretas løpende evaluering av situasjonen med utgangspunkt i rapportene.

Ved avvik skal overste ledelse i Helse Vest RHF umiddelbart informeres og tiltakene som er satt i verk i Helse Bergen skal være gjenstand for kvalitetssikring. Dette skal gjøres i dialog med overste ledelse i Helse Bergen HF.

Helse Vest RHF ba om denne rapporten fra og med 27. sept. 2007. Helse Vest RHF har hver virkedag i mars 2008 mottatt en daglig rapport som viser registrert belegg på hver av postene og samlet for postene og tilsvarende tall på korridorpasser på hver av postene og samlet. Dersom det er avvik (korridorpasser) skal det redegjøres for avvik og tiltak som er iverksatt. Siden ingen av de daglige rapportene har inneholdt korridorpasser er det ikke redegjort for årsak eller tiltak. Helse Vest har imidlertid en tett oppfølging på beleggssituasjonen.

7. Månedlig rapportering til Helse Vest RHF

Det skal videre rapporteres månedlig til Helse Vest på belegg ved akuttmottak/korttidspostene. Denne rapporten skal vise belegg for hver dag i måneden og være Helse Vest i hende innen 7. i hver måned.

Rapport for mars 2008 ble mottatt 03.04.08. Rapporten nyttes bl.a. i forbindelse med månedlig rapportering til Statens helsetilsyn.

8. Rapportering til styrene i Helse Bergen HF og Helse Vest RHF

Styret i Helse Bergen HF og Helse Vest RHF skal forelegges egen rapportering i hvert styremøte så lenge det er grunnlag for det. Rapporten skal vise belegg, eventuelle avvik i form av korridorpasienter og status for tiltakene samt inneholde en vurdering av risiko for avvik og eventuelt nye tiltak.

Det ble sist rapportert til styret i Helse Vest RHF 06.03.08.

9. Oppsummering

Det er heller ikke i mars 2008 gjort bruk av korridor plasser ved akutt mottak eller korttidspostene innen psykisk helsevern i Helse Bergen HF.

Det er ovenfor gjort rede for hvordan Helse Vest RHF med utgangspunkt i "sørge for" ansvaret har fulgt/følger saken opp på overordnet nivå og hvordan saken konkret følges opp med detaljert rapportering daglig og ukentlig på belegg, gjennomføring av tiltak, evaluering og vurdering av behov for nye tiltak

Frigjøring av plasser som følge av overføring av utskrivningsklare pasienter fra DPS-ene vil fremover få større effekt på sykehusnivå og legge grunnlag for omstrukturering av kapasiteten i sykehuset og DPS-ene.

Helse Vest RHF vil fortsatt ha en tett oppfølging av saken for å sikre at tiltakene gir en langsiktig effekt.

Med hilsen

Herlof Nilssen
adm.direktør

Hans K. Stenby
plansjef

Kopi: Helsetilsynet i Hordaland

Helse Bergen HF, Psykiatrisk divisjon
Registrert Belegg for måned: Mars

2008		PSYKOSE				STEMNING				PAM			
Dag		Godkj. belegg	Registrert belegg	Korridor	Godkj. belegg	Registrert belegg	Korridor	Godkj. belegg	Registrert belegg	Korridor	Godkj. belegg	Registrert belegg	Korridor
1		35	38	0	46	47	0	20	15	0	20	15	0
2		35	38	0	46	47	0	20	15	0	20	15	0
3		35	38	0	46	47	0	20	16	0	20	16	0
4		35	38	0	46	46	0	20	18	0	20	18	0
5		35	38	0	46	48	0	20	21	0	20	21	0
6		35	38	0	46	47	0	20	20	0	20	20	0
7		35	38	0	46	47	0	20	16	0	20	16	0
8		35	39	0	46	47	0	20	11	0	20	11	0
9		35	39	0	46	47	0	20	12	0	20	12	0
10		35	41	0	46	47	0	20	13	0	20	13	0
11		35	38	0	46	47	0	20	15	0	20	15	0
12		35	39	0	46	45	0	20	18	0	20	18	0
13		35	39	0	46	44	0	20	16	0	20	16	0
14		35	39	0	46	44	0	20	18	0	20	18	0
15		35	38	0	46	47	0	20	17	0	20	17	0
16		35	38	0	46	47	0	20	18	0	20	18	0
17		35	38	0	46	47	0	20	18	0	20	18	0
18		35	35	0	46	46	0	20	18	0	20	18	0
19		35	35	0	46	47	0	20	16	0	20	16	0
20		35	37	0	46	47	0	20	17	0	20	17	0
21		35	37	0	46	47	0	20	17	0	20	17	0
22		35	37	0	46	48	0	20	17	0	20	17	0
23		35	37	0	46	47	0	20	16	0	20	16	0
24		35	37	0	46	47	0	20	16	0	20	16	0
25		35	37	0	46	48	0	20	17	0	20	17	0
26		35	35	0	46	48	0	20	18	0	20	18	0
27		35	35	0	46	42	0	20	12	0	20	12	0
28		35	35	0	46	41	0	20	15	0	20	15	0
29		35	34	0	46	40	0	20	10	0	20	10	0
30		35	31	0	46	41	0	20	15	0	20	15	0
31		35	31	0	46	41	0	20	18	0	20	18	0
SUM		1085	1147	0	1426	1421	0	620	499	0	620	499	0